

Салалық кәсіподақтағы ақпараттық жұмыс жағдайы мен әрі қарай жетілдіру шаралары туралы

Кәсіподақтың салалық Кеңесі кәсіподақтың XIV съезінің шешімдерін және Қазақстандық салалық білім және ғылым қызметкерлерінің кәсіподағы қызметінің 2019-2024 жылдарға арналған бағдарламасын орындай отырып, кәсіподақ мүшелерінің әлеуметтік-еңбек құқықтары мен кәсіби мүдделерін білдіру және қорғау жөніндегі жарғылық мақсаттар мен міндеттерді іске асыру жөніндегі маңызды құрамдас бөлік ретінде ақпараттық қызметті одан әрі жетілдіру жөнінде мақсатты жұмыс жүргізеді.

Салалық кәсіподақтың осы жұмыс бағыты бойынша негізгі міндеттері кәсіподақ ақпаратының сапасын арттыру және кәсіподақтың ақпараттық ресурстарын тиімді пайдалану, кәсіподақ органдары мен ұйымдары қызметінің ашықтығын қамтамасыз ету, кәсіподақ мүшелерін өз қызметі туралы жедел және жан-жақты хабардар етуді қамтамасыз ететін жана тиімді ақпараттық технологияларды енгізу болып табылады.

Кәсіподақтың салалық Кеңесінің аппаратында штаттық кестеге сәйкес өз қызметін ақпараттық жұмыс мәселелерімен тікелей айналысатын PR-менеджер – баспасөз хатшысы жүзеге асырады. Салалық кәсіподақтың барлық құрылымдық бөлімшелері заманауи электрондық пошта байланысымен жабдыкталған, бұл кәсіподақтың және білім беру саласының барлық ұйымдарымен, БАҚ-пен ақпарат алмасуға мүмкіндік береді.

Кәсіподақтың салалық кеңесінде кәсіподақ қызметін жедел жариялауға арналған Ресми сайт жұмыс істейді, ол «Құжаттар», «Қызмет», «Баспасөз қызметі», «Кітапхана», «Фото және видео галерея», «Сұрақтар мен жауаптар», «Конкурстар» және т. б. бөлімдерден тұрады. сайттың бөлімдерінде кәсіподақ қызметі туралы 1200-ден астам материалдар жарияланды. Сайт беттерінде кәсіподақ мүшелері мен білім, ғылым және жоғары білім беру саласының қызметкерлері салалық кәсіподақтың қызметімен танысуға, кәсіподақ мүшелерінің әлеуметтік-еңбек құқықтарын қорғау жөніндегі іс-шараларға кәсіби органдардың қатысуы туралы мүмкіндікке ие.

Алматы (Жетісу), Жамбыл, Павлодар, Ұлытау және басқа да облыстық ұйымдар өздерінің ақпараттық материалдарын орналастыру үшін кәсіподақтың салалық Кеңесінің сайт беттерін барынша белсенді пайдаланады.

Соңғы жылдары Facebook, Instagram, Telegram әлеуметтік желілеріндегі парақшалар салалық кәсіподақтың ақпараттық қызметінде белсенді қолданылады, онда салалық кәсіподақтың жедел ақпараты олардың барлық қызмет салаларында жарияланады, онда басты назар қызметкерлердің еңбек құқықтарын қорғау мәселелеріне аударылады.

Facebook желісіндегі беттерде кәсіподақ органдары мен ұйымдарының қызметі мәселелері бойынша пайдалы мақалалар мен жарияланымдарға сілтемелер орналастырылады, «Жиі қойылатын сұрақтар», «Оқырмандардың

сұрақтарына жауаптар» айдары ашылады, олар негізінен әлеуметтік-еңбек қатынастары, кәсіподақ мүшелерін құқықтық қорғау мәселелеріне қатысты.

Бүгінгі таңда Facebook желісіндегі кәсіподақ парақшасының жазылушылары 22 мыңнан астам адам болып табылады. Алайда, сала жұмысшыларының жалпы санын (600 мыңнан астам) ескере отырып, бұл сандар кәсіподақ желісінің абоненттері – пайдаланушыларының жеткіліксіз қамтылуын көрсетеді.

Статистикалық мәліметтер бойынша кәсіподақтың салалық Кеңесінің Facebook парақшасында материалдардың ең аз санын Ақмола, Түркістан облыстық ұйымдары, Алматы қаласындағы «Ұстаз» кәсіптік ұйымы жариялады.

Айта кету керек, әлеуметтік желілердегі беттер облыстық кәсіподақ ұйымдарының көпшілігінде бар. Талдау осы әлеуметтік желідегі мүшелік ұйымдардың беттерінде және топтарында аудиторияның қатысуының төмен деңгейін көрсетті. Беттердің көп бөлігі дұрыс безендірілген, толтырылған мәліметтер, басылымдардың жалпы немесе жақын стилі бар. Төмен қатысудың себебін дизайннан емес, бет материалдарының мазмұнынан іздеуге болады: мәтіндер көбінесе ұзақ және әлеуметтік желі форматына нашар бейімделген.

Абай, Батыс Қазақстан, Маңғыстау облыстық, Алматы, Шымкент қалалық кәсіподақ ұйымдарының әлеуметтік желілерінде әлі де ресми парақшалары жоқ.

Іс жүзінде, Қазақстан Кәсіподақтар федерациясының «Қазақстан кәсіподағы» газетінің әр санында салалық кәсіподақтың жұмысы туралы түрлі материалдар жарияланады. Осы басылымның, сондай-ақ «Білімді ел – Образованная страна» газетінің, республикалық теле және радио хабарларының беттерінде салалық кәсіподақ қызметінің өзекті мәселелері бойынша кәсіподақ төрағасы А.Мұқашева және облыстық ұйымдардың басқа да көшбасшылары үнемі сөз сөйлеп отырады.

Айта кету керек, мүшелік ұйымдар республикалық БАҚ мүмкіндіктерін жеткіліксіз пайдаланады. Сондай-ақ, жергілікті БАҚ беттерінде материалдарды жариялау көрсеткіші төмен.

Кәсіподақтың салалық кеңесі әзірлеген «Bilim kasipodagy» мобильді қосымшасы да ақпараттық жұмыста маңызды орын алады. Бұл қосымша кәсіподақ мүшелеріне гаджеттердің көмегімен кәсіподақтың салалық Кеңесі сайтының мобильді нұсқасына кіруге, сұрақтар қоюға, «Нормативтік-құқықтық актілер» бөліміне кіруге, кәсіподақтың жаналықтар лентасымен танысуға мүмкіндік береді. Бұл қосымша 01.01.2021 жылдан бастап жұмыс істейді, бірақ оны пайдалану процесі бүгінгі күнге дейін төмен деңгейде қалып отыр.

Цифрландыру шеңберінде салалық кәсіподақ аппараттарының іс жүргізу жөніндегі қызметкерлері автоматтандырылған ақпараттық жүйенің (ААЖ) негізі болып табылатын «Кәсіподақта бірыңғай электрондық құжат айналымын игеру» тақырыбында оқытудан өтті. ААЖ әзірлеуші мамандары

сондай-ақ келесі ұйымдарда: Алматы қ. «Ұстаз», Алматы қалалық комитеті, Жетісу, Қарағанды және Павлодар облыстық ұйымдарында барып оқуды өткізді. Цифрландыру жұмыстары жалғасуда. Ақмола және Ұлытау облыстық ұйымдары аппараттарының қызметкерлері оқудан өткен жоқ.

Салалық кеңес пен мүшелік ұйымдар жұмысының бағыттарының бірі ақпараттық-әдістемелік материалдарды: кәсіподақ ұйымдарына көмек ретінде брошюралар, құралдар мен ұсынымдарды әзірлеу және шығару болып табылады. 2021-2022 ж.ж. кезеңінде Салалық Кеңестің аппараты кәсіподақ ұйымдарының кәсіподақ қызметінің өзекті мәселелері бойынша 10 жәрдемақы әзірлеп, пайдалану үшін баспадан шығарды. Олардың ішінде: «Кәсіподақ ұйымдарының жұмысын қалай ұйымдастыруға болады», «Білім беру ұйымдары үшін еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау жөніндегі әдістемелік ұсынымдар» және басқалар. Сонымен қатар, кәсіподақ жұмысының әртүрлі бағыттары бойынша ұсыныстар кәсіподақ сайтының «Кітапхана» бөлімінде орналастырылған. Кәсіподақ ұйымдары үшін әдістемелік құралдар мен ұсынымдарды әзірлеу және басып шығару бойынша белсенді жұмысты Солтүстік Қазақстан облыстық кәсіподақ ұйымы жүргізеді, ол 2020-2022 жылдары еңбек заңнамасы, әлеуметтік әріптестік және қызметкерлерді құқықтық қорғау мәселелері бойынша 11 брошюра шығарды.

Кәсіподақтың Салалық Кеңесі кәсіподақ ұйымдарының қызметін насихаттау жөніндегі жұмысты жандандыруға ықпал еткен шығармашылық байқау-конкурстар өткізудің бастамашысы болды. 2020-2021 ж.ж. журналистер арасында «Ұстаз мүддесі – кәсіподақ назарына», «Кәсіподақ ұйымының жұмысы туралы үздік бейнеролик» және т. б. байқау-конкурстар өтті. Салалық кеңес жыл сайын «Еңбекті қорғау жөніндегі үздік техникалық инспектор» байқау-конкурсын өткізеді.

Кәсіподақтың бастауыш ұйымдарында кәсіподақ стендтері мен бұрыштары ресімделді, онда кәсіподақ комитеттерінің қызметі жарияланады, жұмыс жоспарлары, еңбек заңнамасындағы өзгерістер туралы, қызметкерлерді әлеуметтік қолдау бойынша өткізілетін іс-шаралар туралы ақпарат орналастырылады. Бастауыш кәсіподақ ұйымындағы жұмыстың бұл түрі жұмысшыларды кәсіподақ ұйымымен байланыстыратын қосымша ақпараттық арна құрады.

2022 жылы «Қазақстан кәсіподағы» және «Білімді ел» газеттеріне жазылу тиісінше 4900 және 2205 дананы құрады. «Қазақстан кәсіподағы» кәсіподақ газетіне жазылу деңгейі төмен болып қалуда.

Соңғы жылдары Алматы қаласындағы облыстық, Жамбыл, Қызылорда, Павлодар, «Ұстаз» кәсіподақ ұйымы ақпараттық қызметтің тиімділігін арттыру бойынша өз жұмыстарын мақсатты түрде жүзеге асыруда.

Жамбыл облыстық кәсіподақ комитеті 2019-2022 ж. ж. кезеңінде атқару комитетінің отырыстарында кәсіподақ ұйымдарының ақпараттық жұмысына қатысты 7 мәселені қарады. 2015 жылдан бастап облыстық кәсіподақ ұйымдарының жалпы таралымы 8 мың дана болатын «Еңбекші» газеті тұрақты негізде шығарылады, ол кәсіподақ қызметін насихаттауда, кәсіподақ

мүшелерін өңірдегі кәсіподақ ұйымдары қызметінің маңызды бағыттары туралы хабардар етуде басты рөл атқарады. Жыл сайын облыстың кәсіподақ ұйымының барлық бастауыш ұйымдарында «Қазақстан кәсіподағы» газетіне жазылу қамтамасыз етіледі (796).

Астана қ. «Әділет» кәсіподақ ұйымында ақпараттық қызметтің тиімділігін күшейту және арттыру үшін ресми кәсіподақ сайты жұмыс істей бастады, 2022 жылы электрондық кәсіподақ жүйесі әзірленді, оның негізгі міндеті кәсіподақ ұйымдарының қызметі туралы жан-жақты ақпаратпен кәсіподақ мүшелерін қамтамасыз ету болып табылады.

Ақпараттық жұмыстың тиімділігін жетілдіру бойынша белсенді және мақсатты жұмысты Павлодар облыстық кәсіподақ ұйымы жүргізеді. Осы саладағы кәсіподақ органдары мен ұйымдары жүргізетін жұмыстың түрлері мен әдістерінің әртүрлілігін атап өткен жөн.

Сонымен қатар, Салалық кеңестің жұмысында мүшелік ұйымдардың кәсіподақтары ақпараттық жұмыстың тиімділігін арттыру мәселелері өзекті болып қала береді.

Мүшелік ұйымдар кәсіподақтың Салалық кеңесінің сайтында орналастыру үшін жіберген ақпараттық материалдардың сапасы төмен деңгейде қалып отыр, көп жағдайда олар жалпы, декларативті сипатта болады.

Ақмола, Қостанай («Қорғау») Облыстық, Алматы, Шымкент қалалық, Алматы қаласындағы «Ұстаз» кәсіподақ ұйымдары, Астана қаласының «Әділет» кәсіподақ ұйымы кәсіподақтың салалық Кеңесінің сайтымен жүйелі байланысты қамтамасыз етпейді.

Айта кету керек, кәсіподақ мүшелерінің кейбірінде әлеуметтік қорғау саласындағы Салалық кәсіподақтың қызметі туралы жеткілікті және объективті ақпараттың болмауы кәсіподақ ұйымдарының жұмысының тиімділігіне сенбеудің басты себептерінің бірі болып табылады, бұл өз кезегінде кәсіподақ мүшелігі мен бөлініп шыққан кәсіподақ ұйымдарының демотивациясына әкеледі.

Бірқатар мүшелік ұйымдарда ақпараттық жұмыс жөніндегі мамандарды штаттық бірліктермен қамтамасыз ету мәселелері әлі шешілген жоқ. Осы мәселе бойынша бірнеше рет ұсыныстар мен ескертулерге қарамастан, кейбір облыстық кәсіподақ комитеттерінің аппараттарында бұл функция заңгерлерге, қызметтің басқа салаларының қызметкерлеріне жүктелген.

**Қазақстандық салалық білім және ғылым
қызметкерлері кәсіподағының
ұйымдастырушылық және кадрлық жұмыс бөлімі**